

Nro 10.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 1-ső napján 1794.
esztendőben.*

Nagy Britannia.

Belgiomnak jelen való kétséges ki menetelű
környülállásain igen ki nyitak az antiminis-
terialis résznek szemei. Kár volna eggy neveze-
tes tagjának, *Sheridán* úrnak e' folyó hónapnak
11-dikén tartatott parlamentalis gyűlésben mon-
dott beszédjét, 's *Pith* ministernek arra adott fe-
leletét a' *Magyar Kurirban* nem említeni. Ha
egyébből nem, tsak ebből is ki lehetne az An-
gius nemzet' egymással ellenkező gondolkozásá-
nak módját, és a' jelenvaló veszedelmes hadako-
zásról való értelmét tanulni. „Örömmel látom,
Agymond Sheridán, Pith urat maga székeben ül-

ni, a' ki sokkal kevesebb tekintettel lenni láttatott az alsó parlamentomhoz, mint ahoz, a' mit ő Status fő dolgainak szokott nevezni. Valósággal nehezen fog nékie esni, azon bizonyos kérdésekre felelni, mellyeket szükség volna most eleibe terjeszteni. — *Hát ugyan továbbá is kelletik még a' hadakozást folytatni?* A' mint önnön magok a' ministerek is meg vallották, a' jelenvaló háborúnak fő izélya az, hogy a' Frantzia Országi mostani igazgatásnak módja egészlen ki irattasson. Ezen fel tett izélnak el érésére utólsó embereket, 's guinéjeket is fel akarják áldozni. Soha semminémű háborúban nem segítettek a' ministerek annyira mint ebben, valamennyi pénzt, és embert kértek, meg nyerték, bátor mind kető felettébb való lett légyen is, de mire mehettek, mit miveltek, mitsoda haszna és következése vagy azoknak? Hogyha olly igen szükséges a' Frantzia Országi rojalistákat segíteni, miért vannak és múlatnak seregeink Flandriában? miért kelletik azoknak Hollandia védelmezése végett magokat hátrább vonniok? Akár ki is által láthatya, hogy már most meg változott a' hadakozás vége. Ez után a' ministeriumban történt változás ellen vagdalódzott *Sheridán* úr, 's okát kívánta tudni, miért vonattatott légyen egy olly rész a' kórmányra, melly ennekeelőtte szüntelen ellenkezett a' ministeriummal.

Amérikára nézve is szükség a' ministereknek magokat ki nyilatkoztatni *Yaj* úrnak meg nyugofztalására, a' kire bizattatott a' békességet kívánó Amérikánusok által a' dolognak tsendes el intéztetése, mivel az Amérikai Statusnak egy része nagyon sürgeti a' háborút, és egészlen jóvá hagyja Frantzia Országnak mostani systemáját, avagy alkotmányát. — Végtere a' Prusszusokkal való traktárol kezdett *Sheridán* úr beszélni, és a' Frantziáknak tetteiket a' szövetséges fejedelmekével egybe hasonlítani. — — — Végtere azt kívánta *Sheridán* úr, hogy ő Felsége az Angliai király nyilatkoztassa ki az alsó parla-

mentem előtt a' Prusszusokkal szerzett tractát, mellynek végbe lejendő menetele után ő azt fogná javasolni, hogy a' jelenvaló parlamentiális üléseknek mostan ne legyen vége, hanem a' békekességig szüntelen tartsanak.

Pith minister mind ezekre ekként felelt: Ellenkező társomnak egész beszéde arra tzelez, hogy a' parlamentom végződése után is nyúghatatlanságba ejtse a' népet a' jelenvaló hadakozásra nézve: én mindazáltal reménylem, hogy annak éppen olly kevés sikere fog lenni, mint a' jelenvaló szükséges és igazságos háború ellen tett előbbi minden beszédjeinek. Mostani orációjának három különböző tárgyai vóltanak, u. m. a' hadnak vége, a' Prusszusokkal való trakta, és az Americanusokkal való szerződés. — A' két utólsóra sem nem szükség, sem nem tanácsos felelni. — Miért kellene továbbá is ülni a' parlamentomnak? Hát olly veszedelem közt vagyunk az Ország, hogy ezt szükség vólna a' végre hajtó hatalomnak maga kezére venni? Nagyobb okossággal fog é ez arra vigyázni, mint a' ministerium, hogy nemcsak mi, hanem Prussia is teljesítse tett igiretét, és hogy Amérikával való szerződésünk tökéletességre vitessen. A' midőn meghatároztatott vólna, hogy a' Prussziai udvarnak segedetembeli pénz adattasson, mindnyájan meg egyeztünk abban, hogy meg ne határozza a' ministerium, melly helyen dolgozzanak a' Prusszus seregek, és valósággal ellenkezne az okossággal arról közösleges helyen beszélni. A' mi pedig a' hadakozásnak fő tze lyát illeti, nem abban áll, a' mint a' velünk ellenkezők által vádoltatunk, hogy Francia Országot egészen elpusztítsuk, és fel osszuk, hanem hogy a' Fr. Jacobinusoknak mostani alkotmányokat le döntsük, melly által ez a' szerentsétlen Ország egészen elpusztitatott, és minden jól rendelt Európai társaságot és igazgatás formáját el akarja törteni. — Ezt a' végett sem a' győzedelmek nem nagyoz-

hattyák, sem a' veszteségek nem kissebbithetik. Akárki mint hidje, hogy a' Fr. nemzet mostani igazgatásának formáját örömet gyámolítsa, én ugyan nem bihetem. Milliomok várják azt a' szempillantást, mellyben kezeinket nyújthassuk nékik a' mostani tyrannismus jármától való meg szabadittatásokra. Hogy hogy beszélhet egygy Britanniai Parlamentombak tagja a' Fr. tyrannusoknak nyelvén? — — A' jelenvaló hadakozásnak vége a' Jacobinusok' despoticus alkotmányának le rontása, ezen nyúglszik a' mi polgári valóságunk és Constitutióunk, és így állandónak kell ennek a' végnek lenni, bátor akármiben kerüllyön is. Bátor rosszabbúl viselték volna magunkat szövetségeseink, és ezerferte való rosszabb következései lettenek volna is annak: még is mindazáltal nem illik, nem is lehet Angliának ezen végről szemeit le húzni. 'S bátor egygyik sem fog is szavának meg felelni, de meg kell Britannianak, 's addig le sem tenni kezéről fegyverét, mig fel tett végét el nem érendi. Nem illik néhány szerentsétlen történeteken el tsüggednünk, illyetén változásokkal szokott a' hadakozás járni. Még most sem békességet tárgyazó feltételeket nem tsinálhatunk, sem meg nem halgathatjuk azokat. Éppen nem szolgál ellenkező társomnak betsületére (t. i. *Sheridánnak*), hogy ő levelezései által olly nagy esméretségbe esett az Amériikai Jacobinusi módra gondolkozó réllzel, 's még kevesebb betsületére szolgál, hogy Britannia kórmánvában történt változáson annyira nyúghatatlankodik, mellynél olly férfiak kapisolták magokat egybe, a' kik bátor a' melleleg lévő dolgokban egymással ellenkezzenek is, még is mindazáltal minden elmebeli tehetségüket hazánknak veszedelemtől való meg mentésére fordittyák. Erre a' szoros égygyességre kötelez benünket a' királyi székhez, parlamentomhoz, és a' nemzethez való köteleességünk. A' Britanniai constitutiónak jóságáról soha sem ellenkeztünk egymással; és így nem a' most a' kérdés, mi-

ként jobbitasson meg a' Nemzet képviselő gyűle-
kezete, mellyik familia részeseüllyön a' kórmány-
ban, mitsoda lábra állittasson az Indiai kórmá-
nyozás; hanem az, miként keliyen ditsösséges
constitutiókat a' veszedelemtől meg menteni. →
Ebben égyet érteni, egyaránt munkálódni köte-
lessége minden egyenes szivű férfiúnak, és hogy-
ha ezen sok próbáinknak semmi kivánt és szeren-
tsés következéseit nem lejédenek is, még is min-
denkor vizsgálatásunkra szolgálhat, hogy minden
tehetségeinkel akartuk Országunkat az azt fenye-
gető veszedelemtől meg szabadítani.

Grey úr, az antiministerialis résznek egy-
más tagja is mérgesen beszélt *Pith* minister és a'
jelenvaló veszedelmes háborúnak további foly-
tatása ellen. Sokkal jobban esmérem, *úgymond*
ő, a' ministernek characterét, mintsem el hitet-
hettem volna magammal, hogy tulajdon hibáinak
esméretére juthatna. Nagyon nyúghatatlanko-
dom a' jelenvaló háborúnak kétséges ki menete-
le felől, a' melly 20 milliom font sterlingnél, és
egynéhány ezer embernél többbe került Britanniá-
nak, még is egy lépéssel se vagyunk előbb,
mint voltunk ennekelőtte két esztendővel. A' mi-
nister történetből esett szerentsétlenségnek neve-
zi ezt, abban mindazáltal ditsiretet érdemel,
hogy egyenesen ki mondja a' dolgot. *Éa, úgy*
mond Grey úr, semmi külömbiséget nem látok a'
Frantzia Ország mostani igazgatásának le rontá-
sa és tökéletes ki irtása közt, melly az eilenek
indittatott háborúnak fő vége, de a' mellyet le-
hetetlen el érni. És így igazán vádollya az an-
tiministerialis rész a' ministereket, a' kik önnön
magok is el puztító hadakozásnak (bellum ad
internacionem) nevezik azt. Mennyi ideig kell
tehát ezen hadakozást folytatni? addig é mig a'
minister kedve bé telik, az az, mig Anglia sem-
mivé leszen.

Sheridan úr ismét meg támadta *Pith* minis-
tert, vakmerőnek nevezte, és álnoksággal vádol.

ta ötlet, a' ki tett hibáit a' Status titkainak palástyával fedezgeti, 's végre ezt is hozzá adta beszédjéhez, hogy ha a' több szövetséges fejedelmek ei találnak Britanniától ugrani, hogyha különös békességet isinálándanak a' Hollandusok a' Frantziákkal, akkor bizonyossan számadásra vonnya a' nemzet a' ministereket.

E' napon rekesztette bé a' király a' parlamentalis gyűléseket, igen hathatós beszédjével, mellyben okait adja annak el o'zlatatásának, köszöni mind a' parlamentumnak, mind a' nemzetnek személyéhez, és a' királyi familiához való szíves hajlandóságát, a' Fr. háborúnak folytatásában mutatott nagy buzgóságát, segedelmet, és arra kéri őket, hogy a' *Belgiomban* történt változások által ne engedjék magokat el retten tetni, hanem inkább kettőztessek meg szorgalmatosságot a' közönséges ellenségnek le nyomására. Emlékezetet tett az Anglus fegyvernek Indiákon való szerentséjéről, a' *Brestiai* flottának meg győztesítéséről, és *Howe* Admirálnak rendkívül való viitusairól, 's azt mondotta ezen tengeri ütközetről, hogy ahoz hasonlóra, 's a' Britusokra nézve ditsosségesebbre, semmi kronikák nem emlékezhetnek.

A' *Londoni* levelek szerént, végbe ment a' ministeriumba való változás. *Pith* ennekutánna is fő minister, és az Ország kintstárának Kancellariusá maradt; *Lord Loughborough* lett Ország fő Cancellariusává; *Portland* hertzeg Status titoknokká a' belső dolgokban; *Lord Grenville* meg maradt a' külső dolgokat kormányozó Status titoknokságban; *Wynham* úr lett a' hadi Tanátsnál titoknok; *Gr. Mannsfield*, a' kormányozó Tanátsnak előülőjévé; *Dundas* úr most is meg maradt a' napkeleti India Commissariátus előülői hivatalyában; *Stamfort* Marchió lett titkos petsét őrzővé; *Lord Chatham* az Admirálisnak, az az, tengeri dolgokra ügyelő Tanátsnak Lordjává; *Richmond* hertzeg Ország fő Tármasterévé; *Lord*

Hawskburg a' kereskedésre ügyelő *Commissiõ*nak Praesesévé; *Cornvallis* *Marchiõ*, *Amhorst* Lord helyett, fő *commandirozó*vá; *Yonge György* úr *Jamajkának* gubernátorává; végre *Lord Spencer* *Hyberniának* vice királyává.

A' *Frantziáknak* *Flandriában* való elömeneteleken vér szemet kaptak az *Angliai* titkos *Jacobinusok*, 's rendkívül való örömeket nyilván ki nyilatkoztatták. Nevezetesen *Notinghamban* a' *Londoni Grófságnak* egy nevezetes városában lévők ismét titkos egybe gyűléseket kezdettek tartani, fegyvereket szerezni, 's azokban magokat titkon gyakorlani, sőt örömeikben lövöldözni ablakaikról. Ezen tselekedeteken annyira megbosszonkodott a' kösség, hogy azon malmot, mellyben amazok öszve gyűltenek, meg gyújtották, és sokakat meg sebesítetnek közöttük. — *Londonban* nagy hire vagyon, hogy az *Amérikai Köz. Társaságnak* követtye *Jaj* úr, oly végből küldetett légyen oda, hogy az *Anglusok* és *Frantziák* közt békességet szerezzen.

Hollandia.

Minémü környülállások közt forogjon a' szövetséges *Belgiom*, 's mitsoda indulattal és gondolattal légyen a' helytartó *Fejedelem* a' jelenvaló hadakozás felől, ki tettzik azon irásából, mellyet *Jul.* 14-dik napján közlött a' *Hágai* fő kormány székkal, mellynek rövid summája ebből áll: „A' múlt esztendőnek kezdetében reménytelenül meg támadtatván a' *Hollandiai* *republica* a' *Frantziák* által, kötelességemnek lenni tartottam a' hazának védelmezéséről való gondolatomat ki nyilatkoztatni, 's örömmel tapasztaltam, hogy a' nemzetnek vitézi indulattya felserkent; hogy a' lakosoknak szivek és kezeik egybe kaptak magokat, úgy annyira, hogy az ellenség ki üzettetett határainkból, és a' hadakozásnak piatza által vitetett földjökre. Hatalmas

uraim! ismét olly időre jutottunk, mellyben az eddig keresett halznot tobbnire mind el vesztetük, ismét által fúrta magát az ellenség, ismét meg támadták határainkat, és a' helyett, hogy nekünk kellene ellenek hadakozni, kéntelenek vagyunk magunkat védelmezni. Ilyetén környül állások közt minden előjárók kötelesek jó példával elő menni, és sziveknek bátorsága által meg erősíteni a' lakosoknak bizodalmát, melly nélkül égyetlen eggy Ország sem álhat fel. — E' végre jelenek meg hatalmas urak gyüllésteekben, annak meg bizonyítására, hogy kész vagyok a' hazának védelmezésére minden javaimat és véremet fel áldozni, és világosan ki jelentem azt, hogy tellyességgel nem kételkedem hazánknek meg mentése felől, hogyha mi meg kettőztetett erővel és álhatatossággal, bizván az isteni segedelemben, élni fogunk azokkal a' kezünk közt lévő eszközökkel, és hogy hatalmasságtoknak meg mutassam, hogy az ezen eszközökkel való élésnek el múltatása, és minden éretlen nyúghatatlanság veszedelmes légyen, a' melly által örökös veszedelembé fogna a' haza ejtetni. Valamint a' múlt esztendőben, úgy most sem kitsinyitem a' veszedelmet, a' veszedelemnek igaz esmérete szükséges az ellentállásnak meg erősítésére. Minémű veszedelmes környülállások közt nem védelmezték őseink hazánkat? Hogyha a' respUBLICÁnak mostani védelmező eszközeit öszve hasonlitytuk a' múlt háborús időknek eszközeivel, valószággal jobban ki álhatyuk az ellenségek reánk való ütését, mint a' múlt időkben. Eggy olly ármádiánk vagyon, melly már két táborozásban nevezetessé lön vitézsége által, és a' melly még nagyobb vitézséget fog hazájának és óltárainak védelmezésében mutatni. — Olly szövetségesei vagynak respublikánknak, a' kik, a' mennyire tulajdon környülállásaik engedni fogják, nekünk segítségünkre lesznek; a' mi több, az egeknek és földnek istene, a' ki már gyakran meg mentette köz társaságunkat a' veszedelemtől, most sem

fog bennünket el hagyni. Hogyha pedig találtatnának az el fajult Belgák közt olyanak, a' kik az ellenségnek jövetelét kívánnyák magános bolzszuállításoknak gyakorlására, és a' kik ezen végből lakó társaikat retteneni, 's kezeikből a' fegyvert ki venni igyekeznek; úgy tekintsük őket, mint belső ellenségeinket, és nem kevésb vigyázósággal legyünk gonosz mozdúlásaikra, mint vagyunk külső ellenségeinkre. Én ugyan azon békességes alkotmányt, mellyre eleitől fogva nagyon támaszkodott ez a' kereskedő Status, legillendőbnek és hasznosabbnak lenni tartom reá nézve: mindazáltal védelmezzen az isten bennünket olly békességnek kívánásától, a' melly bátorságunknak, és szabadságunknak ártalmára lehetne. Hogyha meg betsülhetetlen jussainkat az ellenség által való el nyomattatásunk miatt el kellene vesztenuünk, szánakozásra valóknak lennénk; ellenben hogyha önként le mondanánk azokról, minden nemzetektől való meg utáztatást érdemlenénk. Az egész világ tudja, hogy mi a' Franziáknak okot nem adtunk a' hadakozásra, még is mindazáltal reánk támadtak, és még annakelőtte el végzette a' *Párisi Convent*, hogy ezen hadakozásban nem más vége lett légyen, hanem hogy minden Országokat és nemzeteket a' ismeretséttel Fr. Orzággal egyenlővé tehessen, az az, hogy ösi isteni tiszteletünknek módját el töröllye, és respUBLICÁNKNAK sarkalatos törvényeit 's igaz szabadságunknak oszlopait le rontsa; és éppen azok a' tárgyak ezek hatalmas urak, a' mellyekről capitulálnunk kellett, hogyha ellenségünknek feltétele szerént végezéndjük el a' hadakozást. — Részemről semmi közép utat nem esmérek a' viész viaskodás, és félelmes alá vetés közt, egyszempillantásig sem is kételkedem, mellyiket vállalják e' kettő közzül a' hatalmas urak, a' tartományok, és a' jó gondolkozású lakosok. Annakokáért szükség, hogy minden, a' ki tsak hazájának és tulajdon boldogságának nem ellensége, a' haza ügyében magát öszve kaptsollyá,

mindenik köteles azt érteke szerezni, védelmezni, szükség a' kivántató költséget meg szerezni, és én reményilem, sőt egész bizodalomban vagyok, hogy mi védelmezhetjük magunkat, és az isteni áldás által fel tarthatjuk a' Belga nemzetnek bethűletét, és bódogságát. Hatalmas urak! kötelesnek lenni ismértem magamat ezeknek a' nemzet eleibe való ki terjesztésére, a' melly közt én születtem és nevedtem, a' mellyért őseimnek nagy része életét el vesztette, a' mellyért én is kész vagyok életemet fel áldozni, és a' mellynek javáért két fiaim meg is mutatták, hogy nem érdemetlenek az általok viselt névre.

Wilhelm Orániai hertzeg.

Hadi Történetek és Környülállások.

A' *Juliusnak* 13-dik napján a' Prusszusok és Frantziák közt történt szerentsetlen tsatáról, következő tudósítást küldött hozzám a' *Manheim* előtt való *Vorpostról*, az az, külső tábori strázsáról, *Juliusnak* 19-dikén egy velem levelező érdemes hadi tisztt barátom: „Szomorú hirrel, mindazáltal újsággal szolgállok az úrnak, 13-dikban a' Burgusokat meg támadták a' Frantziák két órakor hajnalban, és szinte setét estig tartta a' tűz. Tőlünk segítségekre ment Gr. *Wartensleben* F. M. Lájtinánt egynéhány batalionnal és divisióval, egész nap jól ment a' dolog, három haubitzátt, egy ágyútt, egy Generálist, egy Obestert, és egynéhány tiszttet, 's két száz köz embert el is fogtak. Este 12 óra felé, ismét rajtok hajtottak a' Frantziák, tizenegyszer attakirován, egy hegy oldalban lévő 9 ágyús sántzokat el vették, a' benne lévő batallionokat mind öszve vagdalták, melly miatt nyakra före vissza húzta magát az ármádia. Mi is, ezt halván, hajnal felé vissza indúltunk, minden actió nélkül egy húzomban *Schifferstadtig* vissza vontuk magunkat; más nap éttzaka az egész ármádia *Manheimnél* által ment a' Rhénuson; tegnap, u. m. *Juliusnak*

18 dikán *Oggersheimnál* már puskáztunk a' Fran-
tziákkal. A' hozzánk által jött parasztok, minden
jólzágaikkal és marháikkal vissza mennek a' Fran-
tziákhoz századonként. A' testvér ötsémnek, a'
ki a' *Jelasits* regementében zászlótartó, és most
Niederlandban, avagy Német all-földön vagyon,
által lötték a' lábát. Kivánom, hogy ennekután-
na örvendetesebb hirekkel szolgálhassak az úr-
nak. Vagyok. s. a. t. „

Egy más, de csak ugyan ott, t. i. *Manheim-
ban Jul.* 20 dikán költ levélnek ez a' rövid sum-
mája. A' Frantziák még eddig nem mérészlettek
egész armádiáikkal a' hegyek között, és sán-
tzaikból a' sík földre ki jöni, mivelhogy még
igen közel vagynak hozzájuk a' Prusszusok, 's
tartanak attól, hogy hirtelen által menvén az
Austriai seregek a' *Rajna* vizén, el ne zárattas-
sanak a' többiektől; és így csak apró olztályok-
ban mennek ki portázni. — A' minapi tsarától
fogva, a' mellyben t. i. egy Prusszus katonának
sem adtak pardont, ezek felettébb el keseredtek
ellenek. *Hohenlohe* örökös hertzeg *Türkheim* és
Lampsheim közt fekszik armádiájával, minden te-
tők meg vagynak nehéz ágyúkkal rakatva; kétség
kívül ez a' vidék leszen a' hadakozásnak piatzá-
vá; 12 - 15 ezer Austriacusok küldettek mai na-
pon a' nevezett hertzeg segítségére, a' kik kö-
vetkezendő éjjel bizonyossan el indulnak, és *Lam-
persheim* alatt készítettett új hidon fognak a' *Raj-
nán* által menni. — *Möllendorf* Feldmarsal a'
Prussziai armádiának derekával minden hegy közt
lévő passusokat avagy szoros utakat el foglalt,
Kalkreuth Generál pedig *Meisenheim* mellett ta-
nyázik (*Meisenheim* a' *Zweibrücki* hertzogségben
fekszik). Így lévén a' dolognak mivólta, igen
nehezen, vagy éppen tellyességgel nem lehet az
ellenségnek *Moguntzia* felé nyomulni. *Bavariából*
4 batallion fog hozzánk érkezni. A' *Heidelbergai*
kapu előtt újabb erősségek fognak készítettetni,
mellyek miatt szükség az itten lévő szép kerteket
el rontani — így olztán egész a' *Neckar* vizéig

fognak sántzaink ki nyúlni, 's egyszersmind a' *Rajna* vizéből egy vizi tsatorna fog a' *Neckárba* vonattatni s. a. t.

Mindezek a' rettentő hadi készülétek meg nem tartóztathatták a' Frantziákat a' *Párisi Convent* parantsolattyának követésétől. — *Jul.* 21-ik napján, jókor reggel ismét minden pontyaiban még támadták a' Prusszusokat, *Bodenheimtől* fogva *Phifligheimig*, *Hochheimtől* fogva *Vormatziáig*, 's onnan a' hegyekig. Reggeli 3 órakor már elkezdtek a' nagy tüzelést, melly egynéhány órákig tartott, lassan lassan mind gyengébb vólt, 's végtére dél tájban egészen meg szűnt. Noha pedig egész dühösséggel viselték légyen is magokat, de még sem bódogúlhattak, mindenütt álhatatos ellentállásra találtak, 's végtére kénytelenek vóltak ortza pirulással vissza térni. Ezen tsata alatt egynéhány Frantzia osztályok mutatták magokat *Maudach*, *Mundenheim*, és *Oggersheim* környékén, de semmit nem miveltek (a' nevezett helységek *Manheim* környékén, a' *Rajna* vizén túl fekszenek). Úgy hallatik, hogy egészen vissza húzták magokat, 's a' Prusszusok pedig egész *Lauternig* nyomúltak volna előre. Tegnap előtt, az az, *Jul.* 20 dikán számos Austriai seregek indultak *Lambertheim* felé, olly véggel, hogy *Wormatziánál* által mennyenek a' *Rajna* vizén, 's öszve kapcsolják magokat a' Prusszusokkal; tegnap számos ágyúk és munitziók követték őket. Minekelőtte el hagyták volna a' Prusszusok *Frankenthalt*, és *Lauternt*, ottan lévő magazinumaikat kótya vetyére hányták s. a. t. — A' Prusszusoknak segítségekre küldetett Austriai seregek, egy *Heidelbergából* jött magános levél szerént, ezek: 2 batallion *Pelagrini*; 1 batallion *Devins*; 1 batallion *Strasoldo* regementjeiből; 1 batallion a' *Serviai* szabad seregtől; 1 batallion *Gyulai* szabad seregétől; 1 batallion *Dietrich*; 1 batallion *Weidenfeld* granatérosai között; 3 divisió *Waldeck* dragonyos, és 3 divisió *Véssai* huszár rege-

mentétől, 's mind ezek *Manheim*, és *Wormátzia* közt fognak táborba szállani.

A' *Jul.* 13. 14. és 15 dik napjain történt tsatákban, *Albert* Saxóniai hertzeg jelentése szerént 64 emberünk, 's 31 lovunk veszett el, 213 ember és 55 ló sebesített meg; 461 ember és 4 ló esett fogságba 's tévelyedett el. A' sebesek közt vagynak *Cretier* all-hadnagy *Devins* fegementéből; *Oreskovits* fő hadnagy *Gyulai* szabad seregétől; *Papp* kapitány az Erdély Orzági Oráh regementből, és *Kargel* zászlótartó *Terczy* regementéből.

Közelebb múlt szeredán, u. m. *Jul.* 30-dik napján következő hadi történeteket tette a' *Bétsi* hadi Cancellária az udvari újság levelek által közönségesekké. *Jul.* 20 dik napján, ki nem állhatván az Orániai örökös hertzeg az ellenségnek sokságát, oda hagyta *Mechem* városát, 's olly formán telepedett le a' Hollandiai armádiával, hogy annak jobb szárnya, az említett városból két mélföldnire *Lirc* nevű városkához támaszkodik. — Az ellenségnek egynéhány napi mozgulásaiból, és néhány magához húzott erős colonnékból észre vévén *Koburg* hertzeg annak fel tett tzellyát abban állani, hogy a' *Landen* mellett fekvő nagy armádiának, és *Latour* F. M. Lájtinánt corpusának vakító nyúghatatlankodtatása által, e' két armádia közt magát által fúrhassa, és a' leg rövidebb úton nyomúlhasson *Lüttichig*, avagy *Leodiumig*; két colonnéra osztotta fel armádiáját, mellynek égyike *Jul.* 19-dikén *Landentől* *Mastricht* felé *Woordtig*, következő napon pedig *Woordtól* *Tongerig* vonta magát vissza. Ugyan akkor *Lüttichbe* vezette *Latour* F. M. Lájtinánt maga corpusát, *Riese* Gen. Májor *Esneux* mellett telepedett le; *Kray* és *Werner* Generálok pedig a' nagy armádiához kaptolták magokat a' vezérlésekre bízott corpusokkal. Illyenképen lehetetlen volt *Koburg* hertzegnek azt el követni, a' mit a' *Landenben* tartatott hadi tanátskozásban

meg határoztak vala az Austriai Generálok, hogy t. i. a' *Neervindeni* síkságon, melly *Landen* és *Dongelberg* közt, *Lüttichtől* *Brüsszel* felé, mintegy hat órányira fekszik, és a' hól már múlt esztendőben diadalmat vett *Koburg* hertzeg a' Frantziákon, bé várják őket, 's velek meg ütközzenek. Ezen hadi tanátsnak végzése szerént *Koburg* hertzeg kormányozta volna az Austriai armádiának derekát, jobb szárnyát *Bolió* F. M. Lájdinánt *Károly* fő hertzeggel, bal szárnyát pedig *Gr. Clerfait*.

Tagadhatatlan dolog, hogy nemcsak *Lovanium* és *Mechlinia* (*Löwen* és *Mecheln*) hanem *Namur* városa is a' Frantziák kezében vagyon, mindazáltal ki vévén annak várát, a' mellyet még eddig hatalmasan védelmezték az Austriacusok, és formalis ostromoltatás nélkül nehezen is fogják azt által engedni az ellenségnek, kiváltképen most már, minekutánna egynéhány ezerrel szaporodott volna az abban fekvő őrizetnek száma.

Lengyel Ország.

Jul. 11 dikén *Raczin* mellett, *Warsóviához* más fél mélföldnire szállott a' Prussziai sereg táborba, a' honnan gyakorta ki mennek a' lovasok portázni. *Fersen* Orosz Generál ismét öszve kaptsolta magát ottan velek. Azóltától fogva is egynéhány tsata vólt ezek és a' Lengyel insurgensek közt. — *Jul.* 15 dikéig ismét közelebb nyomultak a' Prusszusok *Warsóviához*, és már akkor *Opalinhoz* tették által fő kvártélyokat, a' melly helység tsak fél mélföldnire fekszik a' nevezett városhoz. Innen illyetén foglalatu magános levél érkeze hozzánk: Ez a' hely, holott mostan vagyon fő kvártélyunk, tsak fél mélföldnire fekszik *Warsóviától*. — *Kosciuskó* Generál egész erejét annak erősségeiben és környékén gyűjtötte öszve. A' városnak okosabb része már is fel adta volna magát a' Prussziai seregeknek, de erőt vettek

rajtok a' tudatlan kösség, és a' pártosoknak fejei, melly miatt nem kevés vér-ontás történt közöttök. Az insurgenseknek csak annyi idő engedtetett a' gondolkozásra, a' mennyi kívántatik a' nehéz ártilleriának *Wyszogrod*ból való ide hoztatására. Úgy tartom, négy nap alatt az is ide fog érkezni, és ha addig le nem teszik nyakasságokat, keserves nótát fognak menydörgő ágyúink nékiek fújni. — A' *Warsóviát* ostromló Prusszus seregeknek derekát személyesen fogja a' király kormányozni. — Fiának, a' korona hertzegnek corpora ennek bal szárnyát fedezi, és a' *Bielonói* erdőhöz támaszkodik. *Fersen* Generál kormánya alatt lévő Orosz seregek a' Prusszus ármádiának jobb szárnyán fekszenek, és egész *Czernichowig* ki nyúlnak.

Eggy *Thorunumban* (ez a' város napnyúgti Prussziában fekszik a' *Vistula* vize mellett, *Danzighoz* 12 mélföldnre) *Jul.* 12. dik napján költ levél szerént egynéhány helyen bé akart *Kosciuskó* Lengyel Generál, kinek serege 30 ezer emberből állani mondatik, a' Prussziai tartományokba ütni: de mindenünnen vissza veretett. Ugyan innen iratik, hogy *Jul.* 4. dikén, minden idegen foglyok kártátsokkal lövettettek agyon *Warsóviában*, a' tömlötzre hanyatott gyanús, és Oroszokkal tizimboráló Lengyelek között pedig 200 nál többen végeztettek ki a' világból. — A' *Juniusnak* 27. ik napján történt nagy zenebona, mellynek alkalmatosságával azok a' 8 Lengyel mágnások felakasztattak, a' kikről már mi is emlékezetet tetünk, annyival rettenetesebb vólt, hogy az éjjel, és fáklyák mellett ment végbe. Azoknak a' szerentsétlen embereknek még csak utolsó gyónásra való idő sem engedtetett a' zenebonáskodó kösség által. Eggy hóhér sem akarván őket törvényes halálra szententiziatás nélkül felakasztani, más zenebonáskodók vitték a' hóhér kötelességét végbe. Hirtelen köteleket sem kaphatván, az alkonyok adták oda strümfel kötőiket, 's

azokra akasztattak azok a' bóldogtalan személyek. Töbnyire minden idegen követek oda hagyták *Warsóviát*, félvén a' nyúghatatlan, és sem a' józan okosságnak, sem az isteni törvénynek nem engedő tudatlan kösségnek dühösségétől.

Elegyes Tudósítások.

A' *Scutari* Bassa jó hármóniában akarván a' Római udvarral élni, ottan mulató *Agense Roszi Miklós Mária* által egy igen gazdag ló szerszámot küldött a' Sz. Pápának ajándékba. Hasonló ajándékkal tisztelte meg a' Rómában mulató Spanyol követet. — A' *Nápolyi* öszve eskütteknek nyomozására rendeltetett Commissionának immár vége vagyon, 's rövid idő múltán közönségesse fog tétettetni. — *Jul.* 14 dik napján inepelték meg a' *Párisiak* a' *Bastille* le rovatásának elztendönként előforduló napját. — *Juliusnak* 7 dikén véres ütközet vólt *Warsóviától* négy mélföldnyire a' *Lengyelek* és *Oroszok* közt, mellynek ki meneteléről még eddig semmi bizonyost nem tudhaunk.